

13.02.2023

Asia/3

3

**V 1.3.2023, Eräiden vuoden 2022 talousarvioon merkittyjen käyttö-
louden määrärahojen ylittäminen ja toimintakatteiden alittaminen
sekä peruspääoman tuottojen alittaminen ja palauttaminen**

HEL 2023-000045 T 02 02 00

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupunginkanslian, kasvatus- ja koulu-
tuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, pelastuslautakunnan,
kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä sosiaali- terveyslautakunnan
ylittämään vuoden 2022 talousarvioon merkityt määrärahat sekä alitta-
maan toimintakatteet seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitykset ovat yhteensä 166 655 000 eu-
roa, toimintakatteiden alitus 1 000 000 euroa ja peruspääoman tuoton ali-
tus 72 000 euroa.

Ta-kohta 1 30 03 Valtionperinnöt
määräraha talousarviossa 8 161 000 euroa
määrärahan ylitys 330 000 euroa

Ta-kohta 1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupun-
ginkanslian käytettäväksi
määräraha talousarviossa 42 300 000 euroa
määrärahan ylitys 125 000 euroa

Ta-kohta 1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian
käytettäväksi
määräraha talousarviossa 82 400 000 euroa
määrärahan ylitys 2 200 000 euroa

Ta-kohta 2 10 01 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
määräraha talousarviossa 1 336 374 000 euroa
määrärahan ylitys 21 500 000 euroa

Ta-kohta 3 10 01 Kaupunkirakenne
määräraha talousarviossa 203 568 000 euroa
määrärahan ylitys 12 600 000 euroa

Ta-kohta 3 10 05 Pelastuslaitos
määräraha talousarviossa 66 807 000 euroa
määrärahan ylitys 1 400 000 euroa

13.02.2023

Asia/3

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
toimintakate talousarviossa -205 165 000 euroa
toimintakatteen alitus 1 000 000 euroa

Ta-kohta 5 10 01 Sosiaali- ja terveystaloudet
määräraha talousarviossa 1 643 156 000 euroa
määrärahan ylitys 102 500 000 euroa

Ta-kohta 5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
määräraha talousarviossa 731 820 000 euroa
määrärahan ylitys 26 000 000 euroa

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää luopua kokonaan talousarvion 2022
HSL:n peruspääoman tuottotavoitteesta:

Ta-kohta 7 02 04 05 HSL:n peruspääoman tuotto
tuottotavoite talousarviossa 72 000 euroa
tuottotavoitteen alitus 72 000 euroa

Kaupunginvaltuusto päättää myös, että tilikaudella 2022 kaupungin liikenneliikelaitoksesta Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle siirryneisiin toimintoihin kohdistuvaa liikenneliikelaitoksen omaa pääomaa palautetaan kaupungille yhteensä 264 350 790,90 euroa. Tästä liikenneliikelaitoksen peruspääomaa on 229 319 424,84 euroa ja liikenneliikelaitoksen ylijäämiä (sekä investointivaroja ja poistoeroja) 35 031 366,06 euroa.

Tilinpäätösvaiheesta johtuen, ylitys- ja alitusoikeuksien perustana olevat määrärahojen summat voivat vielä tarkentua, minkä vuoksi ylitys- ja alitusoikeudet myönnetään enintään luetellun mukaisina.

Esittelijän perustelut

Keskushallinto

1 30 03 Valtionperinnöt

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 8 161 000 euroa, joka ylittyi 330 000 euroa.

Ylitys johtui uusien vastaanotettujen valtionperintöjen hoitamiseen liittyvistä kustannuksista, kuten asuinhuoneistojen vastikkeista ja kuolinpesien muista kuluista, joita ei pystytty talousarvion valmisteluvaiheessa ennakoimaan.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 330 000 euroa.

1 50 03 Maksusuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.02.2023

Asia/3

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 42 300 000 euroa, joka ylittyi 125 000 euroa.

Ylitys johtuu KT kuntatyönantajan ennakoitua suuremmasta jäsenmaksusta, joka oli arvioitu vuoden 2022 talousarvion valmisteluvaiheessa liian matalalle tasolle.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 125 000 euroa.

1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 82 400 000 euroa, joka ylittyi 2 200 000 euroa johtuen pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta Helsingissä.

Työllisyystilanne on parantunut edellisistä vuosista ja pitkäaikaistyöttömien määrän huippu on ohitettu. Työllisyyden kuntakokeilulla voidaan vaikuttaa aktivointipalveluiden määrään ja siten lyhentämään keskimääräisiä passiivisen työttömyyden jaksoja. On kuitenkin nähtävissä, että suunnitelluista työllisyystoimien toimenpiteistä ja pitkäaikaistyöttömyyden laskusta huolimatta erityisesti yli 1 000 päivää työmarkkinatuella olleiden määrän kasvu on jatkunut Helsingissä vuonna 2022. Yli 1 000 päivää etuudella olleiden määrä ei myöskään tule laskemaan kovinkaan nopeasti lähitulevaisuudessa. Tämä pienentää suotuisan työmarkkinakehityksen vaikutusta työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Kyseisen kohderyhmän palvelutarve liittyy kasvavissa määrin terveydenhuollon ja aikuissosiaalityön palveluihin.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 2 200 000 euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

2 10 01 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 1 336 374 000 euroa, joka ylittyi 21 500 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston päättämä sitova taso talousarviokohdalle on menot, joten talousarvion laadintavaiheessa ennakoimattomien hankkeiden tuloja vastaaville menoille tarvitaan ylitysoikeus. Menojen ylittyminen johtui hankkeista, joita varten on saatu yhteensä 22 200 000 euron suuruinen rahoitus pääosin opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Myös asiakasmaksuja syntyi budjetoitua enemmän ja talousarviokohdan tulot ylittivät kaikkiaan lähes 31 000 000 euroa.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 21 500 000 euroa.

Kaupunkiympäristön toimiala

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.02.2023

Asia/3

3 10 01 Kaupunkirakenne

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 203 568 000 euroa, joka ylittyi 12 600 000 euroa johtuen pääosin lumenpoistotöiden merkittävästä kustannusten kasvusta.

Talven runsaat lumisateet lisäsivät merkittävästi liikennealueiden lumenpoistotöitä. Katujen lumenpoistoon jouduttiin hankkimaan runsaasti lisää konekalustoa ja perustamaan uusia tilapäisiä lumen vastaanotto-paikkoja. Lisäkustannuksia syntyi budjetoitua enemmän myös muun muassa puistojen ja leikkialueiden puhtaanapidosta, energiakustannusten ja ICT-menojen kustannusten noususta.

Talousarviokohdan ylitys sisältää myös Rava3Pro-digitalisaatiohankkeeseen kohdistuvia menoja 0,5 miljoonaa euroa, johon on saatu toimintatuloina vastaavan suuruinen avustus valtiovarainministeriöltä.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 12 600 000 euroa.

3 10 05 Pelastuslaitos

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 66 807 000 euroa, joka ylittyi 1 400 000 euroa johtuen pääosin energia- ja lämmityskustannusten voimakkaasta hinnan noususta sekä pelastajien suojavaatehankinnoista, joihin ei oltu varauduttu käyttötaloudessa.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 1 400 000 euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika

Talousarviokohdan vuoden 2022 toimintakate oli -205 165 000 euroa, joka alittui 1 000 000 euroa johtuen pääosin tulonmenetyksistä ja energiakustannusten noususta.

Vuoden 2022 alussa toimialan palvelut olivat koronaepidemian vuoksi kahden kuukauden ajan kiinni tai rajoitetusti auki, eikä palvelujen kysyntä vuoden loppupuolella palautunut koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurauksena sähkön ja lämmitysenergian hinnat nousivat nopeasti ja voimakkaasti, mikä nosti toimialan liikuntapaikkojen ylläpitokustannuksia merkittävästi.

Toimialalle syntyi menosäästöjä henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista, mutta saavutetuilla säästöillä ei pystytty kokonaan kompensoimaan tulonmenetyksiä ja energiakustannusten nousua.

13.02.2023

Asia/3

Toimintakatetta tulisi saada alittaa 1 000 000 euroa.

5 10 01 Sosiaali- ja terveystaloudet

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 1 643 156 000 euroa, joka ylittyi 102 500 000 euroa johtuen koronapandemian välittömistä kustannuksista (71,5 milj. euroa), Ukrainasta maahan saapuvien palveluista (4,0 milj. euroa), valtionavustuksilla rahoitettujen sote-uudistuksen hankkeiden menoista (10,9 milj. euroa) sekä perhe- ja sosiaalipalvelujen ylityksistä (16,1 milj. euroa).

Valtion avustusta koronapandemian välittömiin kustannuksiin saatiin 58,6 miljoonaa euroa. Valtion yksikkökorvauksiin perustuvat avustukset eivät kattaneet kaikkia aiheutuneita kustannuksia. Valtio korvaa pääosan Ukrainasta maahan saapuvien palveluista. Valtionavustuksilla rahoitettujen sote-uudistusten hankkeiden menot on saatu tuloina. Vuodelle 2022 kirjattiin koronapandemian aikana työskennelleille sote-ammattilaisille vuonna 2023 maksettava 600 euron kertapalkkio. Sosiaali- ja terveystaloudissa perhe- ja sosiaalipalvelujen vammais- ja terveyspalveluissa määrärahat ylittyivät. Ylitys johtui erityisesti autetun asumisen kustannuksista. Osa kasvaneista menoista on saatu tuloina johtuen asiakasmaksulainsäädännön uudistuksesta, jossa kaupungille tuli kattavaksi ja laskutettavaksi kustannuksia, joista aiemmin vastasivat palveluntuottajat.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 102 500 000 euroa.

5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Talousarviokohdan vuoden 2022 määräraha oli 731 820 000 euroa, joka ylittyi 26 000 000 euroa johtuen yhtiötason alijäämän kattamisesta. Sote-uudistuksen voimaantulon vuoksi alijäämä tuli kattaa vuonna 2022. Helsingin osuus alijäämästä oli noin 37 miljoonaa euroa. HUS:n toteumassa varsinainen palvelulaskutus Helsingiltä oli noin 720 miljoonaa euroa, mikä alitti Helsingin HUS-talousarvion.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 26 000 000 euroa.

Rahoitus- ja sijoitustoiminta

Ta-kohta 7 02 04 05 HSL:n peruspääoman tuotto

Talousarviokohdan vuoden 2022 tuottotavoite oli 72 000 euroa, joka alittuu 72 000 euroa.

HSL:n jäsenkunnat ovat asiaa koskevissa lausunnoissaan yhtenäisesti todenneet, että ehdottavat peruspääoman tuottotavoitteesta luopumista vuoden 2022 osalta. Asiasta on lopullisesti päätetty HSL:n yhtiöko-

13.02.2023

Asia/3

kouksessa (30.11.2021 § 117) toiminta- ja taloussuunnitelman 2022-2024 hyväksymisen yhteydessä.

Liikenneliikelaitoksen peruspääoman palauttaminen kaupungille

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.9.2021 (§ 282) silloisen liikenneliikelaitoksen toiminnan siirtämisen, metron infra- ja liikennöintisopimukseen liittyviä toimintoja lukuun ottamatta, liikelaitoksen liiketoimintaa välittömästi jatkamaan perustettavalle osakeyhtiölle (Kaupunkiliikenneyhtiö). Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkiliikenneyhtiön perustamiseen ja liikenneliikelaitoksen toimintojen siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt.

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy aloitti toimintansa 1.2.2022. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.5.2022 (§ 107) liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisen aiheuttamat muutokset vuoden 2022 talousarvioon. Vuoden 2022 tilinpäätöslukujen valmistuessa täydennetään 18.5.2022 tehtyä päätöstä liikenneliikelaitoksen oman pääoman käsittelyn osalta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2017 julkaiseman yleisohjeen (Kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpito ja tilinpäätös) mukaan kaupunginvaltuuston pitää päättää liikelaitoksen peruspääoman ja tilikausien kertyneiden ylijäämien palauttamisesta kaupungille.

Siten kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että tilikaudella 2022 liikenneliikelaitoksesta Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle siirtyneisiin toimintoihin kohdistuvaa liikenneliikelaitoksen omaa pääomaa palautetaan kaupungille yhteensä 264 350 790,90 euroa. Tästä liikenneliikelaitoksen peruspääomaa on 229 319 424,84 euroa ja liikenneliikelaitoksen tilikausien ylijäämiä (sekä investointivarauksia ja poistoeroja) 35 031 366,06 euroa.

Pääoman palautuminen kaupungille ei tule näkymään kaupungin tilinpäätöksen 2022 ulkoisessa rahoituslaskelmassa, koska pääoman palautuminen tapahtuu emokaupungin ja liikelaitosten muodostaman kaupunkikokonaisuuden sisällä.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Riina Kopola, erityissuunnittelija, puhelin: 310 28256
riina.kopola(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.02.2023

Asia/3

- 1 Kaupunginkanslia_27.1.2023
- 2 Kasvatus_ ja_ koulutus_ lautakunta_22.11.2022
- 3 Kaupunkiympäristön_ toimialajohtaja_1.2.2023
- 4 Pelastuslautakunta_24.11.2022
- 5 Kulttuuri_ ja_ vapaa-aika_ lautakunta_15.11.2022
- 6 Sosiaali-,terveys-ja_ pelastustoimialan_ toimialajohtaja_27.1.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566